

Europese Commissie

Europees Economisch en Sociaal Comité

PROTOCOL
INZAKE SAMENWERKING
TUSSEN DE EUROPESE COMMISSIE EN HET
EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

INLEIDING

De Europese Commissie en het Europees Economisch en Sociaal Comité achten het een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang om hun institutionele betrekkingen te intensiveren door de tenuitvoerlegging van onderhavig protocol betreffende versterkte samenwerking, dat in de plaats komt van het protocol van 24 september 2001.

Deze intensieve samenwerking past in het kader van de versterkte cultuur van dialoog en overleg met de organisaties van het maatschappelijk middenveld en hun vertegenwoordigers bij de vaststelling en tenuitvoerlegging van het beleid en de besluiten van de Unie.

In dat opzicht is de Commissie van mening dat het Comité ertoe bijdraagt de opbouw van Europa een democratischer gezicht te geven, zoals wordt verlangd.

Commissie en Comité werken samen bij de uitvoering van de drie hoofdtaken van het Comité, te weten:

- het van advies dienen van de Commissie, de Raad en het Europees Parlement en daarmee bijdragen tot de communautaire beleids- en besluitvorming;
- het nadrukkelijker betrekken van het maatschappelijk middenveld, zowel op nationaal als op Europees niveau, bij de Europese integratie en daardoor bijdragen tot het dichten van de kloof tussen Europa en de burgers;
- het begeleiden van het externe optreden van de Unie door het ontwikkelen van de dialoog met de organisaties van het maatschappelijk middenveld in (groepen van) landen of regio's buiten de EU, en door deze landen aan te sporen tot de verdere ontwikkeling van overlegstructuren.

De Commissie is er voorstander van de adviesfunctie van het Comité, zowel in het vroege als het late stadium van het proces van beleidsvorming en wetgeving, te versterken. Dit houdt

met name in dat het Comité kan worden betrokken bij de effectbeoordelingen en dat het een grotere bijdrage zal kunnen leveren tot de evaluatie van de tenuitvoerlegging van de wetgeving.

De Commissie en het Comité zullen zich samen inzetten voor de ontwikkeling van een participatiedemocratie op het niveau van de Unie, met als doel de democratische legitimiteit te versterken.

Om het Comité in staat te stellen zijn rol als doorgeefluik van de verwachtingen en wensen van het maatschappelijk middenveld optimaal te vervullen, steunt de Commissie alle initiatieven van het Comité die zijn gericht op de bevordering en structurering van de dialoog en het overleg met het Europese maatschappelijk middenveld, en het aanhalen van de banden met de sociaal-economische raden en aanverwante instellingen in de lidstaten.

I. INSTITUTIONELE EN ADMINISTRATIEVE BETREKKINGEN

1. De voorzitter van de Commissie of de vice-voorzitter die met de betrekkingen met het Comité is belast, zet ieder jaar aan de voltallige vergadering de jaarlijkse beleidsstrategie uiteen en geeft daarbij de hoofdlijnen van het werkprogramma van de Commissie voor dat jaar aan.

Aan het begin van de mandaatsperiode van de Commissie presenteert de voorzitter de strategische doelstellingen van de Commissie voor de komende vijf jaar aan de voltallige vergadering.

2. Ten minste één maal per jaar zal op initiatief van de Commissie een ontmoeting worden georganiseerd tussen de voorzitter van het Comité en de voorzitter van de Commissie en/of de vice-voorzitter die met de betrekkingen met het Comité belast is. Bij die gelegenheid zullen de wederzijdse prioriteiten en alle kwesties van gemeenschappelijk belang worden besproken en zal de verwezenlijking van de prioriteiten en de toepassing van dit protocol worden geëvalueerd.

Deze ontmoeting zal worden voorbereid door de secretarissen-generaal van de Commissie en het Comité en moet het mogelijk maken een aantal prioritaire aandachtspunten op de voorgrond te stellen die om een versterkte politieke samenwerking tussen de Commissie en het Comité vragen. Deze thema's moeten een horizontaal karakter hebben en moeten centraal staan op de Europese agenda.

In de context van het interinstitutionele meerjarenprogramma werken de Commissie en het Comité samen om de inspanningen van alle instellingen t.b.v. een betere wetgeving, op doeltreffende wijze te ondersteunen.

3. De leden van de Commissie worden uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van het Comité, met name tijdens zittingen, om de strategische richtsnoeren op hun beleidsgebied en vooraf overeengekomen kwesties te bespreken.

Bovendien komt de voorzitter van iedere gespecialiseerde afdeling één maal per jaar bijeen met het lid/de leden van de Commissie dat/die dezelfde portefeuille heeft/hebben, ten einde hun respectieve prioriteiten en werkprogramma's te bespreken. De organisatie van dit overleg wordt in onderlinge overeenstemming geregeld.

4. De vertegenwoordigers van de Commissie worden betrokken bij de werkzaamheden van het Comité op de gebieden waarvoor zij bevoegd zijn, en nemen zoveel mogelijk deel aan vergaderingen waarvoor zij zijn uitgenodigd. Bij die gelegenheid lichten zij de voorstellen van de Commissie toe en gaan zij in op eventuele andere documenten die er zijn, en berichten zij over de stand van de dossiers.

Zij werken nauw samen met hun collega's van het Comité voor de dossiers waarmee zij belast zijn.

5. Er zal regelmatig informatie worden uitgewisseld tussen de coördinatoren of de verantwoordelijken die door iedere Commissiedienst en het secretariaat van iedere gespecialiseerde afdeling van het Comité worden aangewezen, met name in het kader van de vaststelling van de werkprogramma's van de directoraten-generaal en de tenuitvoerlegging van de prioriteiten van de betreffende afdelingen.

Op initiatief van het secretariaat-generaal van de Commissie komen de coördinatoren ten minste één maal per jaar bijeen met het secretariaat van het Comité, ten einde:

- de plannen van de Commissie voor de middellange termijn door te nemen waaraan het Comité, naar oordeel van het bevoegde orgaan, een substantiële bijdrage zou kunnen leveren en waarvan het de follow-up zou kunnen beoordelen;
- elkaar op de hoogte te houden van de belangrijkste activiteiten of initiatieven van gemeenschappelijk belang die door de Commissie of het Comité worden uitgevoerd of gepland;
- bij te dragen tot de voorbereiding van de ontmoetingen tussen de secretarissen-generaal van de Commissie en het Comité, met name wat betreft de follow-up van de uitvoering van het onderhavige protocol.

II. DE ADVIESTAAK VAN HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

6. De vice-voorzitter die met de betrekkingen met het Comité is belast doet het Comité op basis van het jaarlijkse werkprogramma van de Commissie en na bestudering van de prioriteiten van beide instellingen, een lijst toekomen met voorstellen ten aanzien waarvan raadpleging van het Comité verplicht is en voorstellen ten aanzien waarvan raadpleging facultatief is. De lijst bevat

tevens documenten van niet-wetgevende aard waarover de Commissie het Comité wenst te raadplegen.

In het kader van haar programmering bevestigt de Commissie, in aanvulling op haar doorlopend programma en vóór de bureauvergaderingen van het Comité, de facultatieve raadplegingen.

Bij de organisatie van zijn eigen werkzaamheden streeft het Comité ernaar rekening te houden met de prioriteiten en termijnen van de Commissie.

7. Zowel Commissie als Comité dienen, met inachtneming van de Verdragen, selectiever te werk te gaan.

Wat de Commissie betreft: in geval van facultatieve raadpleging besluit zij aan de hand van met name de volgende criteria om al dan niet tot raadpleging over te gaan:

- de vraag of de behandelde materie van algemeen belang is en betrekking heeft op gebieden of onderwerpen ten aanzien waarvan een advies van het Comité een meerwaarde kan betekenen in het kader van de beleids- en besluitvorming van de Unie;
- de vraag of een interinstitutionele discussie op gang kan worden gebracht over de opportuniteit van EG-optreden ten aanzien van een bepaald gebied of onderwerp.

Wat het Comité betreft: het zal verdergaan op de ingeslagen weg om zijn werkzaamheden te stroomlijnen, zodat het zich zal kunnen concentreren op met name die adviezen die waarschijnlijk de grootste meerwaarde zullen toevoegen in het kader van het communautaire beleids- en besluitvormingsproces.

Voor dat doel zal het Comité:

- strengere criteria toepassen op de keuze van onderwerpen waarover initiatiefadviezen kunnen worden uitgebracht;
- vereenvoudigde en snelle procedures blijven toepassen voor het uitbrengen van adviezen over routinekwesties waarover het geraadpleegd moet worden (codificaties, verlenging van de geldigheidsduur van normen, uitbreiding van het werkingsgebied van bestaande normen, e.d.).

8. In het kader van het beleidsvormingsproces van de Unie en de programmering van haar werkzaamheden kan de Commissie het Comité verzoeken verkennende adviezen uit te brengen over onderwerpen die van bijzonder belang zijn voor de organisaties van het maatschappelijk middenveld en ten aanzien waarvan zij denkt dat het Comité over de noodzakelijke

deskundigheid en bevoegdheid beschikt. Dergelijke verzoeken worden tot het Comité gericht door de vice- voorzitter die met de betrekkingen met het Comité is belast.

Deze verzoeken zullen vergezeld gaan van nauwkeurige aanwijzingen inzake het onderwerp van het advies en de termijn voor de opstelling ervan.

De Commissie en het Comité zullen wat de verkennende adviezen betreft streven naar een geïntegreerde aanpak, zodat zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het standpunt van alle betrokkenen van het maatschappelijk middenveld.

In dit verband is het bovendien wenselijk dat het Comité hoorzittingen en/of conferenties organiseert om bovengenoemde doelstelling te verwezenlijken.

De Commissie zorgt voor een geschikte follow-up zodat de meerwaarde van de adviezen voor het communautaire beleids- en besluitvormingsproces kan worden beoordeeld.

9. De Commissie zal het Comité zo spoedig mogelijk alle benodigde documenten en informatie doen toekomen ten einde de vervulling van zijn adviestaak te vergemakkelijken.
10. Om de leesbaarheid van zijn adviezen te verhogen zal het Comité met name:
  - concrete wijzigingen die het in wetgevingsvoorstellen van de Commissie aangebracht wil zien duidelijker aangeven;
  - zijn belangrijkste aanbevelingen en voorstellen samenvatten.
11. Commissie en Comité zijn zich ervan bewust dat aan de adviezen een follow-up moet worden gegeven. De Commissie zal het Comité daarom systematisch de redenen meedelen waarom zij aan bepaalde wijzigingsvoorstellen en suggesties in een advies van het Comité al dan niet gehoor heeft gegeven.

Voor de meer politieke adviezen spant de Commissie zich ervoor in om tevens een meer politieke follow-up te geven: voor zover mogelijk zal het terzake bevoegde lid van de Commissie tijdens de zitting die volgt op de zitting waarin het advies in kwestie is goedgekeurd, een uiteenzetting geven.

De door het Comité voorgestelde wijzigingen in wetgevingsteksten die door de Commissie worden overgenomen zullen door de Commissie worden verwerkt in de gewijzigde versies van haar voorstellen, met vermelding van de initiatiefnemer van de wijziging in de toelichting.

III. HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN DE ORGANISATIES VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

12. Overeenkomstig het Verdrag vervult het Comité de rol van institutionele bemiddelaar tussen de instellingen van de Unie en de organisaties van het maatschappelijk middenveld (de "georganiseerde civiele samenleving").

De Commissie en het Comité werken samen om de organisaties van het maatschappelijk middenveld beter te betrekken bij het beleidsvormingsproces en de voorbereiding van de communautaire wetgeving, en bij de uitvoering daarvan. Zo worden de betrokkenheid en de participatie van het maatschappelijk middenveld aan het Europese project – op alle niveaus – bevorderd.

In dat verband steunt de Commissie tevens de inspanningen van het Comité om op termijn een versterkte en gestructureerde dialoog met de organisaties van het maatschappelijk middenveld op te zetten, met name via de daarvoor opgerichte verbindingsgroep.

In het kader van haar raadplegingsbeleid doet de Commissie met name een beroep op het Comité voor het uitbouwen van de betrekkingen met het maatschappelijk middenveld, zowel in als buiten de Unie.

13. De Commissie en het Comité komen overeen om hun samenwerking betreffende evenementen in verband met bijzonder belangrijke thema's te verdiepen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden en privileges van beide instellingen kan het Comité, in het kader van de uitoefening van zijn adviesfunctie, gestructureerde raadplegingen van het maatschappelijk middenveld organiseren in de vorm van hoorzittingen, seminars of conferenties, die tot doel hebben zoveel mogelijk standpunten van maatschappelijke organisaties die belang hebben bij een bepaald thema op te tekenen.

De Commissie kan bijdragen tot de organisatie van deze raadplegingen op de meest geschikte manier, zo nodig ook door logistieke en/of financiële steun te verstrekken.

14. De Commissie en het Comité zullen eveneens de synergie-effecten vergroten van hun acties en initiatieven op met name de volgende terreinen:

De strategie van Lissabon

Het Comité draagt bij tot de tenuitvoerlegging van de strategie van Lissabon in het kader van een versterkte samenwerking met de sociaal-economische raden en aanverwante instellingen in de lidstaten en met de organisaties van het maatschappelijk middenveld, om, zoals de Europese Raad heeft aanbevolen, een interactief netwerk op te zetten van initiatieven die kunnen bijdragen tot het succes van de strategie.

Duurzame ontwikkeling

Het Comité draagt bij tot de tenuitvoerlegging en follow-up van de duurzame-ontwikkelingsstrategie van de Unie. De Commissie doet een beroep op het Comité, ervoor te zorgen dat alle belanghebbenden via een proces van participatie en politieke dialoog worden betrokken bij de vaststelling en uitvoering van de doelstellingen.

Structurele veranderingen

De Commissie streeft ernaar optimaal gebruik te maken van de deskundigheid van het Comité inzake het anticiperen op en beheren van structurele veranderingen en de economische, sociale, ecologische en maatschappelijke gevolgen daarvan.

Effectbeoordelingen en evaluatie van wetgeving

Het Comité draagt bij tot de effectbeoordelingen en de evaluatie van de tenuitvoerlegging van de communautaire wetgeving, zoals die is vastgesteld door de Commissie. Dit geldt met name op het gebied van de interne markt.

Externe betrekkingen van de Europese Unie

Het Comité begeleidt het externe optreden van de Unie door een dialoog te voeren met organisaties van het maatschappelijk middenveld in (groepen van) landen of regio's buiten de EU waarmee de Unie gestructureerde betrekkingen onderhoudt. De Commissie steunt zijn initiatieven om de rol van de organisaties van het maatschappelijk middenveld buiten de Unie te vergroten, en om er een cultuur van dialoog en overleg te promoten.

IV. COMMUNICATIEBELEID

15. De communicatie met de burgers over de Europese Unie is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle Europese instellingen en organen. Communicatie is van essentieel belang, omdat de Europese instellingen geloofwaardig, transparant, open en verantwoordelijk moeten zijn willen zij hun legitimiteit in de ogen van de Europese burgers behouden en vergroten. Doeltreffende communicatie door de Europese Unie zou dus in de eerste plaats als openbardienstverlening moeten worden beschouwd. Het doel moet zijn, de burgers de mogelijkheid te geven volledig deel te nemen aan het Europese debat en het democratische beleids- en besluitvormingsproces in de Unie.

Commissie en Comité zijn van mening dat het in het algemeen belang van de Europese Unie en haar burgers is om ook op het gebied van de communicatie hun interinstitutionele contacten uit te bouwen en hiervoor een versterkte samenwerking in het leven te roepen.

De Commissie bereidt een Witboek voor waarin de grote lijnen van de communicatiestrategie van de Europese Unie en de belangrijkste initiatieven voor de middellange en lange termijn zullen worden beschreven. Dit document zal het uitgangspunt vormen voor het langetermijnproces van structurele hervormingen en culturele veranderingen die de communicatie tot onderdeel van de besluitvorming maken.

Dit Witboek zal het kader zijn voor een brede raadpleging van alle partijen die betrokken zijn bij de communicatie over de Europese Unie, met inbegrip van het Europees Economisch en Sociaal Comité, en zal alle instellingen de mogelijkheid geven hun betrokkenheid en participatie te definiëren.

Het Comité heeft in dit opzicht, als tussenschakel tussen het maatschappelijk middenveld en de instellingen van de Europese Unie, een cruciale rol te vervullen bij de totstandbrenging van een echte Europese openbare ruimte van dialoog en discussie over onderwerpen die de burgers na aan het hart liggen en die bepalend zijn voor de toekomst van de Europese integratie.

Het is dan ook in het belang van de Europese Unie dat, in het kader van een versterkte interinstitutionele samenwerking, gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van het Comité en van de communicatienetwerken waarmee het een bevoorrechte relatie onderhoudt, in het bijzonder de door zijn leden vertegenwoordigde organisaties van het maatschappelijk middenveld en de sociaal-economische raden en aanverwante instellingen in de lidstaten.

Na afloop van de raadplegingen die naar aanleiding van het Witboek zullen plaatsvinden, zal een addendum aan onderhavig protocol worden toegevoegd, waarin enerzijds de gebieden van de versterkte samenwerking tussen de Commissie en het Comité met het oog op een betere communicatie over de Europese Unie concreet worden omschreven, en anderzijds de uitvoeringsbepalingen worden vastgelegd.

Brussel, 7 november 2005

Voor de Europese Commissie

Voor het Europees Economisch en Sociaal
Comité

José Manuel BARROSO
Voorzitter

Anne-Marie SIGMUND
Voorzitter